

## Finanse publiczne

**1. Finanse publiczne** obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. poz. 1241, z późn. zm.). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 528), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547) oraz ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1672).

**2.** Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące: dochodów, wydatków i wyniku budżetów jednostek samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem dotacji celowych z budżetu państwa oraz subwencji ogólnej z budżetu państwa.

**3.** Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określone w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje równocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.

**4.** Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. w podziale na działy – określające rodzaj działalności oraz paragrafy – określające rodzaj dochodu, przychodu lub wydatku. Dane opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.).

Prezentowane dane w zakresie wydatków według działów obejmują wszystkie paragrafy wydatkowe zrealizowane w danym dziale.

**5.** Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów

## Public finance

**1. Public finance** includes processes connected with the accumulation and allocation of public funds, and particularly: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local government units (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget. The legal basis defining such processes is the Act of 27 August 2009 on Public Finance (Journal of Laws 2022 item 1634, as amended) and inter-temporal provisions of the Act on the Public Finance (Journal of Laws 2009 item 1241, as amended). With respect to the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by the Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (Journal of Laws 2022 item 559, as amended), the Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (Journal of Laws 2022 item 528), the Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (Journal of Laws 2022 item 547) and the Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (Journal of Laws 2021 item 1672).

**2.** The presented data include information regarding: revenue, expenditure and budgets result of local government units, taking into account the targeted grants from the state budget and general subvention from the state budget.

**3.** Revenue and expenditure of the budgets of local government units are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act on the Public Finance.

City with powiat status fulfils the tasks of a gmina as well as of a powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received by both the gmina and the powiat) as well as expenditure realized jointly by the gmina and the powiat.

**4.** Revenue and expenditure of the budgets of local government units are grouped in accordance with the provisions in the Act on the Public Finance, i.e. they are grouped into divisions – defining types of activity, and into paragraphs – defining types of revenue, income or expenditure. The data were compiled in accordance with the Regulation of the Minister of Finance of 2 March 2010 on the detailed classification of income, expense, revenue and expenditure, and funds from the foreign sources (Journal of Laws 2022 item 513, as amended).

The presented data on expenditure by divisions cover all the paragraphs of expenditure realized in that division.

**5.** Information concerning the budgets of local government units is presented on the basis of reporting by the Ministry of Finance.

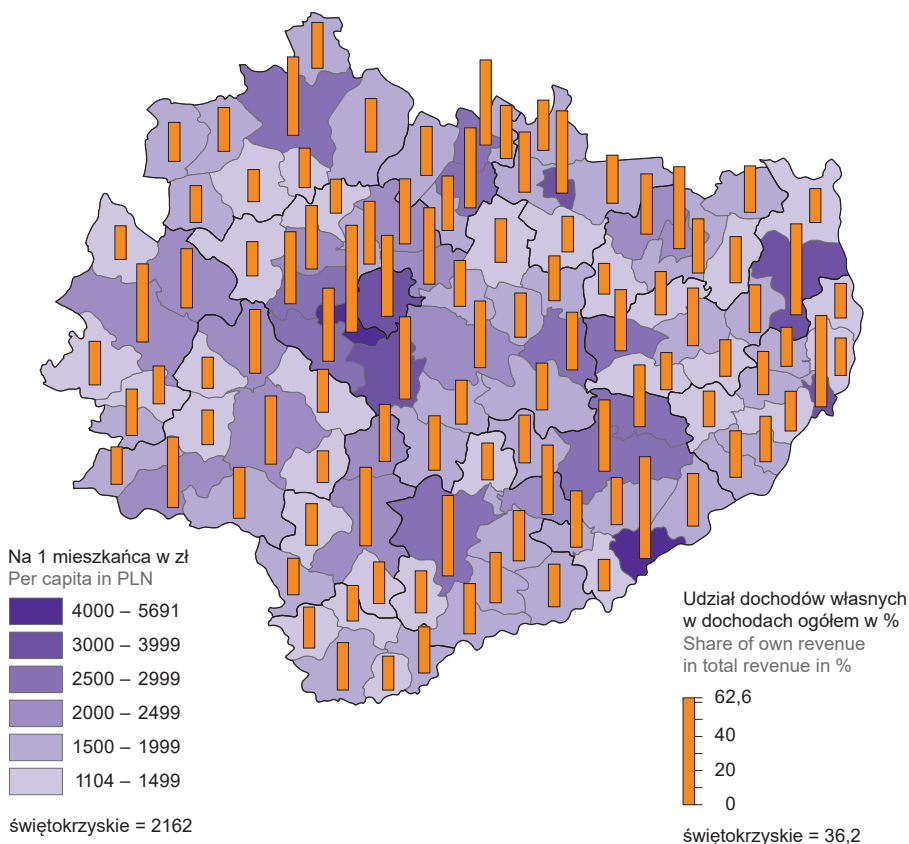
**Dział XVIII. Finanse publiczne**  
**Chapter XVIII. Public finance**

**TABL. 1 (139). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**  
**REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS**

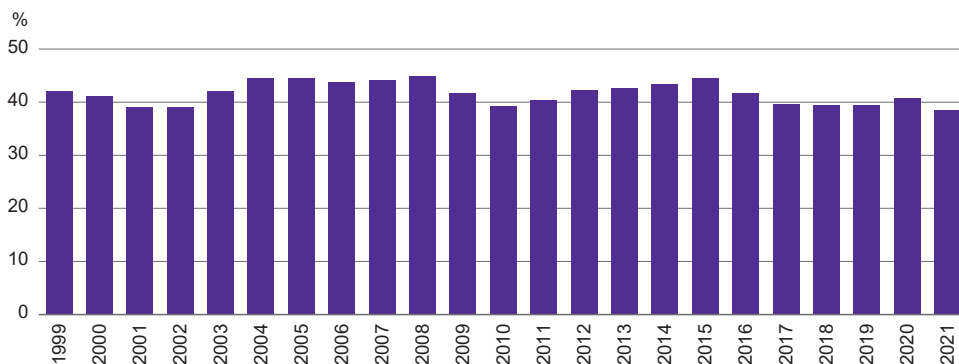
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy <sup>a</sup> Gminas <sup>a</sup>	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
<b>OGÓLEM</b>	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
<b>TOTAL</b>	2015	6183687,2	3395654,7	1091056,4	1032648,9	664327,2
	2020	9332450,6	5648302,2	1516206,2	1478423,0	689519,2
	<b>2021</b>	<b>9740366,5</b>	<b>6005899,3</b>	<b>1552042,3</b>	<b>1549962,4</b>	<b>632462,4</b>
<b>Dochody własne</b>		<b>3659039,5</b>	<b>2176344,9</b>	<b>736347,7</b>	<b>515390,1</b>	<b>230956,8</b>
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym Share in income tax		1649600,6	860830,6	365325,3	227833,0	195611,7
od osób prawnych corporate income tax		233143,9	49513,1	22965,8	10307,3	150357,5
od osób fizycznych personal income tax		1416456,8	811317,5	342359,5	217525,6	45254,2
Podatek od nieruchomości Tax on real estate		620215,5	499477,2	120738,4	.	.
Podatek rolny Agricultural tax		63617,9	63387,0	230,8	.	.
Podatek od środków transportowych Tax on means of transport		40845,0	36253,5	4591,4	.	.
Podatek od czynności cywilnoprawnych Tax on civil law transactions		73679,6	48947,4	24732,2	.	.
Oplata skarbowa Stamp duty		11515,2	6820,5	4694,7	.	.
Dochody z majątku Revenue from property		170938,6	96251,3	59459,5	9397,7	5830,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze of which income from renting and tenancy as well as agreements with a similar type		81021,2	36787,9	33857,1	4660,7	5715,5
Wpływy z usług Services revenue		239221,8	75932,4	56306,4	94564,8	12418,2
<b>Dotacje</b>		<b>3012623,2</b>	<b>2120469,9</b>	<b>404133,0</b>	<b>328835,0</b>	<b>159185,3</b>
Grants						
Dotacje celowe Targeted grants		2504771,8	1865670,5	355338,1	248154,1	35609,0
z budżetu państwa from the state budget		2281116,5	1717692,1	335659,0	198952,0	28813,4
na zadania: for tasks:						
z zakresu administracji rządowej for government administration tasks		2025831,7	1548862,2	296738,0	153741,0	26490,5
własne for own tasks		250260,1	166550,9	37958,2	44007,6	1743,4
realizowane na podstawie porozumień z organami admini- stracji rządowej realised on the basis of agreements with government admini- stration bodies		5024,7	2279,1	962,7	1203,4	579,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego for tasks realised on the basis of agreements between local government units		31809,9	9854,5	9728,4	12136,6	90,4
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds		13265,0	9704,2	175,5	1913,9	1471,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań for financial assistance between local government units for additional financing of own tasks		25596,4	1638,0	175,0	21584,5	2198,8
Dotacje z paragrafów 200 i 620 oraz 205 i 625 <sup>b</sup> Grants from paragraphs 200 and 620; 205 and 625 <sup>b</sup>		507851,4	254799,3	48794,9	80680,9	123576,3
<b>Subwencja ogólna z budżetu państwa</b>		<b>3068703,8</b>	<b>1709084,5</b>	<b>411561,6</b>	<b>705737,3</b>	<b>242320,3</b>
General subvention from the state budget						
W tym część oświatowa Of which educational part		1672837,4	856280,8	351871,4	452721,9	11963,2

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.  
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budgetary revenue and expenditure.

MAPA 1 (34). DOCHODY WŁASNE BUDŻETÓW GMIN<sup>a</sup> W 2021 R.  
 MAP 1 (34). OWN REVENUE OF GMINAS<sup>a</sup> BUDGETS IN 2021

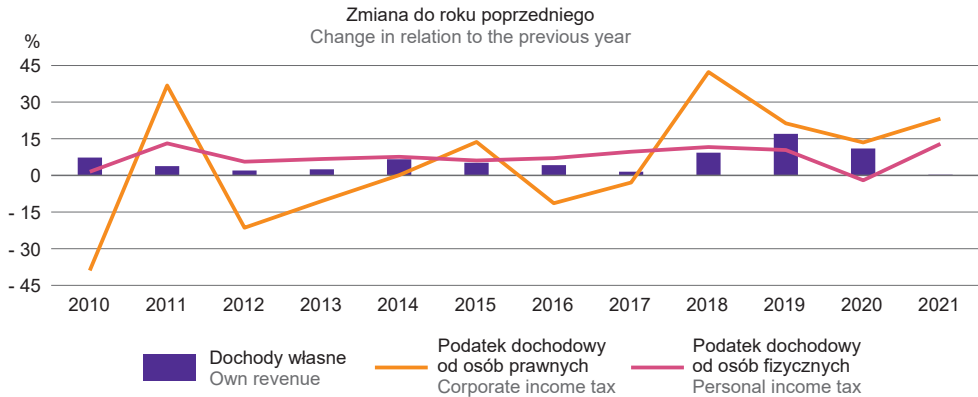


Udział dochodów własnych<sup>a</sup> w dochodach ogółem  
 Share of own revenue<sup>a</sup> in total revenue



<sup>a</sup> Łącznie z dochodami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.  
 a Including revenue of gminas which are also cities with powiat status.

WYKRES 1 (76). WYBRANE RODZAJE DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO  
 CHART 1 (76). SELECTED TYPES OF OWN REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS



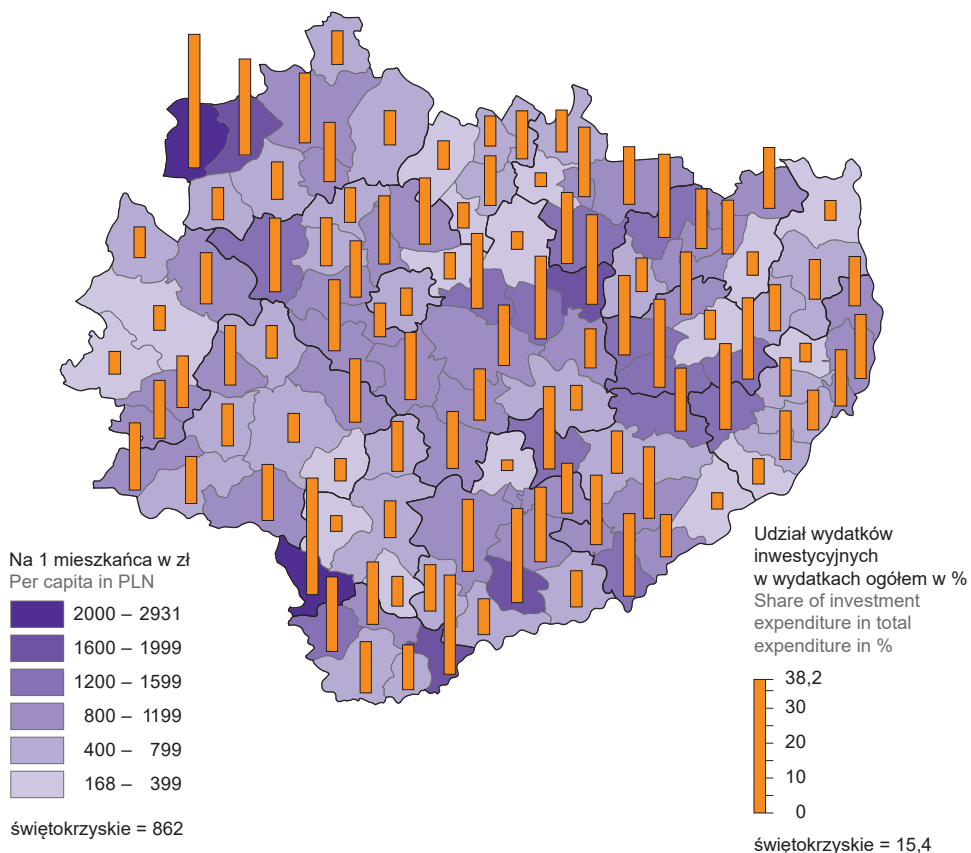
TABL. 2 (140). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW  
 EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy <sup>a</sup> Gminas <sup>a</sup>	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thousand PLN				
<b>OGÓŁEM</b>	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
<b>TOTAL</b>	2015	6238187,4	3325747,6	1204233,4	1018523,4	689683,1
	2020	8904916,7	5373162,5	1555925,7	1381880,0	593948,5
	<b>2021</b>	<b>9179386,9</b>	<b>5639269,1</b>	<b>1542389,6</b>	<b>1442209,5</b>	<b>555518,7</b>
<b>Wydatki bieżące</b> Current expenditure		<b>7787051,3</b>	<b>4746290,2</b>	<b>1417902,4</b>	<b>1250157,2</b>	<b>372701,6</b>
w tym: of which:						
Dotacje Grants		734338,7	315635,8	162539,6	106920,9	149242,4
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych of which for local government budgetary establishments		17094,4	16178,4	–	915,9	–
Świadczenia na rzecz osób fizycznych Benefits for natural persons		1915981,1	1566697,8	302554,9	42032,5	4695,8
Wydatki bieżące jednostek budżetowych Current expenditure of budgetary units		5095917,0	2842755,6	939138,3	1096814,1	217209,1
w tym: of which:						
wynagrodzenia wages and salaries		2780436,8	1495304,8	497003,4	679817,2	108311,5
pochodne od wynagrodzeń <sup>b</sup> wages and salaries related expenditure <sup>b</sup>		521739,8	300288,7	88251,4	113304,7	19895,0
zakup materiałów i usług purchase of materials and services		1468366,7	866930,8	306813,6	221418,1	73204,2
Obsługa długu publicznego Public debt servicing		40814,5	21201,0	13669,6	4389,7	1554,2
<b>Wydatki majątkowe</b> Property expenditure		<b>1392335,6</b>	<b>892979,0</b>	<b>124487,2</b>	<b>192052,3</b>	<b>182817,1</b>
W tym inwestycyjne <sup>c</sup> Of which investment expenditure <sup>c</sup>		1358298,3	867391,7	120817,2	189772,3	180317,1

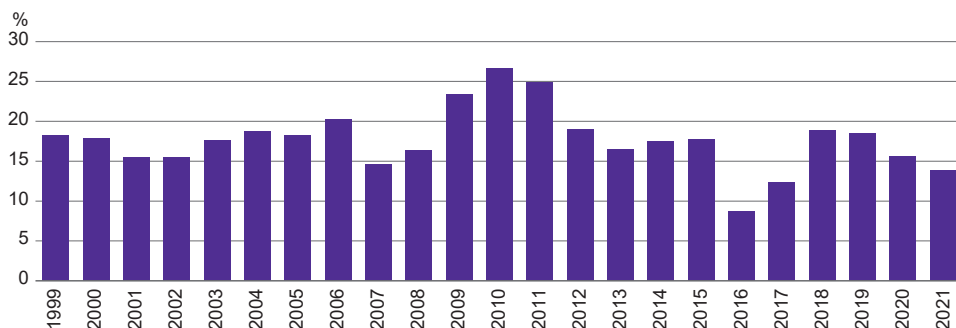
a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na: ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b These include: social security contributions, the Labour Fund and the Solidarity Fund and the contribution to the Bridging Pension Fund. c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

MAPA 2 (35). **WYDATKI INWESTYCYJNE BUDŻETÓW GMIN<sup>a</sup> W 2021 R.**  
 MAP 2 (35). **INVESTMENT EXPENDITURES OF GMINAS<sup>a</sup> BUDGETS IN 2021**



Udział wydatków inwestycyjnych<sup>a</sup> w wydatkach ogółem  
 Share of investment expenditure<sup>a</sup> in total expenditure



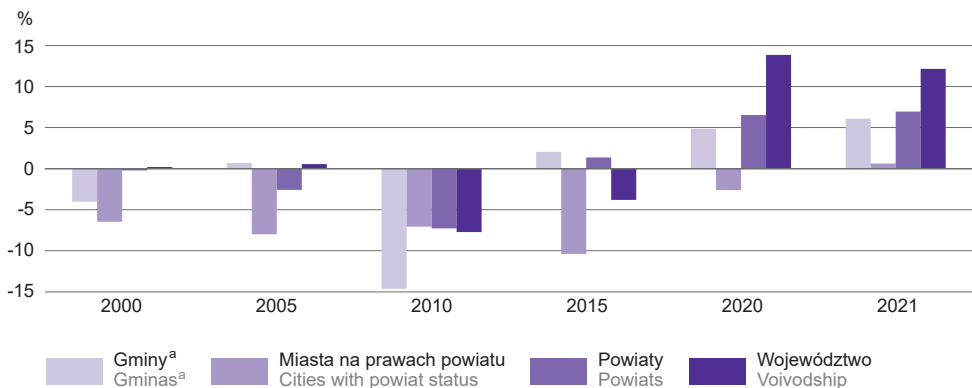
<sup>a</sup> Łącznie z wydatkami gmin mających również status miasta na prawach powiatu.  
<sup>a</sup> Including expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

**TABL. 3 (141). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2021 R.**  
EXPENDITURE OF BUDGETS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BY DIVISION IN 2021

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy <sup>a</sup> Gminas <sup>a</sup>	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w odsetkach in percent				
<b>OGÓŁEM TOTAL</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	2,2	3,1	0,0	1,0	1,4
Transport i łączność Transport and communication	10,3	6,2	11,9	12,1	43,2
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	2,0	2,3	2,4	0,9	0,9
Administracja publiczna Public administration	8,6	9,0	4,4	9,3	15,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	1,9	0,9	2,5	6,1	0,2
Oświata i wychowanie Education	27,7	27,8	31,9	31,4	5,5
Ochrona zdrowia Health care	2,0	0,4	1,1	5,9	10,0
Pomoc społeczna Social assistance	7,1	5,8	10,3	11,1	1,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in the sphere of social policy	1,4	0,5	1,0	4,2	4,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	2,4	0,9	4,1	7,5	–
Rodzina Family	20,3	26,9	17,9	4,6	0,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska Municipal economy and environmental protection	6,8	9,3	5,6	0,7	0,4
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	2,8	2,8	2,0	1,0	9,7
Kultura fizyczna Physical education	1,5	1,8	1,8	0,1	0,5

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.  
a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

**WYKRES 2 (77). RELACJA WYNIKÓW BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO DO DOCHODÓW OGÓŁEM**  
CHART 2 (77). RELATION OF RESULTS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS TO TOTAL REVENUE



a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.  
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.